

MARCIUS TIZENÖTÖDIKE.

Péntek

26. szám.

Pest, aprilis 14. 1848.

Nem kell táblabíró politika.

April 10. kezdve e lap hetenként hatszor egy közép nagyságu iven fog megjelenni, és posta útján is megrendelhető.

Előfizetési ár:

April 10-kétől június végeig, Budapesten, házhoz hordással 2 ft. 30 kr., vidékre postán borítékban 3 ft. 30 kr.

April 10. september végeig félévre: Budapesten 5 fl. Vidéken postára borítékban 6 ft.

April 10-étől december végeig három évnegyedre:

Budapesten házhoz hordással 6 ft. 30 kr., vidékre postán borítékban 8 ft.

Budapesten egy pengő forintjával, egy hónapra szóló előfizetést is elfogadunk.

Hirdetésektől egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 3 kr. pp. fizettetik.

Egy becses kézből a következő sorokat vettük:

Hírlik, hogy az utolsó cancellár Apponyi Györgynek nyugdíjat szándékoznak szerezni. 1847. oct. 19-én Szentkirályi Móríc, pesti követet fáklászene mellett üdvözlőlvén Irinyi József, felszólítá Pest megye követeit, hogy a cancellár nyugdíjaztatását eszközölni igyekezzenek. Szentkirályi Móríc nagyon szabadkozott ezen feladat ellen. Reméljük tehát, miszerint jelenleg mindenképp arra fog munkálni, hogy a szándékolt nyugdíjazás meg ne történjék.

Ferdinand Flocon párisi ideiglenes kormánytag vezetése alatt levő, La Reforme, című lapnak april. másodiki számában e következő cikk jelent meg, melyet ismertetésül ezennel közlünk.

Egy más alkalommal időt veendünk magunknak e cikkre vonatkozó véleményünket kijelenteni.

Ezen magasztos órában, midőn a népek sorsának kérdése megoldatik, legyen nekem szabad ön lapja által magyar honfitársaimhoz, kik hasonlólag egy békes forradalmon mentek át, egy pár ószinte szót intézni.

Hogy ohajtásaimat és nézeteimet francia nyelven nyilvánítom, oka abban van, mert hiszem, hogy nem sokára szükségünk leend azon nagylelkű támaszra, melyet Lamartine emlékezetes proclamatiojában következőleg értelmezett. Ha némely európai elnyomott nemzetiségek helyreállításának órája ütend, a francia köztársaság jogosítottnak

tekintendi magát a népeknek, nemzetiségök és fejlődésök melletti törvényes mozgalmait fegyveres kézzel is elősegíteni.

Ezen támasz tőlünk magyaroktól sem fog megtagadtatni. Franciaország nagy nemzetének nemeselelkűsége s emberiség iránti szeretete biztosítanak erről.

Austria, miután lenyomá, kiszivá s folytonosan család a magyar nemzetet, kénytelen végre engedni, mert ámitási szereiből kifogyott. Az osztrák kormány többször állott már a mostanihoz hasonló crisisben, s belőle mindig rajtunk mászott ki, s a magyarok most is a ravasz politika rászedettjei lesznek, mint voltak ezelőtt.

Az austriaiaknak adott alkotmány Magyarország sorsán semmit sem változtat. Sőt a rossz szándoku kormány ép ezen ideiglenes engedményekből fog eszközöket kiszemelni, körülményeink terhesítésére.

Miért? megmondom.

Mindazon engedmények erővel csikartattak ki, az illy uton nyert reformok pedig soha sem fognak a még tegnap zsarnok uralkodóktól, elég szilárd alapuaknak s felforgathatlanoknak tekintetni.

Az austriai császárság olly külön nemű s egymással majdnem ellenségesen szemközt álló elemekből van öszveszerkesztve, hogy majdnem lehetetlen az egymástól annyira eltérő érdekeket egyesíteni.

Austriaiaknak egy státusférfa sincs, ki ezen törékeny bárkát az idők zivatarában vezetni tudná. Az austriai császárság, egy elkerülhetetlen felbomlás reggelén, minden szilárd alap és élesztő eszme nélkül, Europa véleményében elbukottan áll, s a jövődő iránt semmi biztosítékot nem nyujthat; alig képzelhetni, hogy egy 35 milliónyi népességű ország miként nevezethetik austriai birodalomnak, midőn csak 3 millio austriai lakja.

Az események rohannak s Austriát örvény felé taszítják; végfelbomlásának napja közelget.

Galiczia szabad lesz, s a helyreállított Lengyelország az orosz shachban fogja tartani, s gát leend az Austria részére ez oldalról jöhető közbenjárás ellen.

A már győzelmes Lombardia független leend, s ha Austria nem enged a kénytelenségnek, a a francia köztársaság be fogja váltani külügyministere által ünnepélyesen adott ígérétét: a „népeknek nemzetiségök és fejlődésök melletti törvényes mozgalmait pártolni.“ Csehország és Morva követni fogják a lengyelt, s az austriai birodalom Austriára, Steierre, Illyr és Tirolra fog leolvadni, mind ezen picziny tartományok egyébiránt igen alkalmasak levén a német szövetség testületébe felvétethetni.

Ezokat előre látva, mitevő legyen Magyarország?

Adni fog-e még egyszer segédseregeket a lengyelek és olaszok legyilkolására, s a francia köztársaság elleni küzdésre.

Ez nem lehet! A magyar gránátosok már kezdet fogtak a lombard forradalmasokkal.

Vigyázzatok testvérek! A zsarnokság ótamára részétokről eddigelő adott segítséget menti a világ, mert azt a királyoknak tett eskü hiv és bölcs megtartásából magyarázá ki. De ezen mentéség többé nem áh.

Az eskühözi további képzelt ragaszkodás gyálázatos félelemképen tűnne fel, azon forradalmakkal szemben, mellyek a francia nemzet nagylelkű pártfogása alatt mindenfelé megkezdettek? Eskütartás szentségéről szól valaki? ... Hányszor oldattak fel az alol titeket hitszegő kormánytok, ön esküiket minden pillanatban megtörvén.

Meg fogtok e állapotni ott, hogy a — bár alkotmányos — Austria által kérendő segédseregeket megtagadjátok? Alkotmányos Austriát emlegetek. Most főképp az austriai herczegség az, — hova kincseitek kifolynak — mellynek érdeke a birodalmi egység fentartását ohajtja. A vetélkedést és elnyomatást az alkotmányos Austria részéről sem kerülök ki, uj surlódások fognának feltámadni, s midőn kivonni akarnátok magatokat alóluk, a pillanat nem leend tán kedvező többé, s a kedélyek lecsillapulván, Austriaiak ideje lesz uj hálókát szőni, s számatokra uj ámitásokat készíteni.

Folytonosan csalt minket, de főképp miután segedelmünket az őt fenyegető, két legelhatározóbb crisisből mentetett ki. Mária Theresia az 1740dik coalitio forradalom után, császári koronájuknak, — melly csak annyira állott az elveszéstől, — megtarthatását feláldozásunknak köszönhatték. Miképpen hálálták meg?

Várni akartok, hogy az első rémulésből magához térve, ismét csalni készüljön? s akkor fegyvert fogni? mennyi vérbe fog kerülni majd a győzelem.

Miért hát a gondviselés határozatainak írott megoldását — mint Lamartine mondá — elhalasztani? Ma egész Europa forrásban van, mi is használhatjuk azt Magyarország függetlenségének és ujja alakításának eszközlésére. S ezt tehetjük tán békesen, kard csapás nélkül. Tegyük hát, s ne hagyjuk magunkat örökösen megtört ígéretekkel ujolag ellátatni, ne bizzunk többé a folytonosan megsértett eskükben.

Tökéletes és rögtöni függetlenség, erre van Magyarországnak kikerülhetetlen, s valódi szüksége, reményljünk, hogy a magyar honfiak meg fogják érteni e szükségességet, reményljünk, hogy Kossuth, Magyarország első republicanusa és barátjai nem azért fogadták el a reformok iránti ígérteket, hogy egy többé vagy kevésbé alárendelt ministerium élén fénylhessenek, de hogy honjuk függetlenségének kivívását ez által is biztosíthas-

sák. — Egy Fiquelmonttal — Metternich parancsainak kérelhetlen végrehajtójával — soha egy véleményen nem lehetnének. Hajtsátok azért végre polgártársak, a nagy polgári tényt, mely honunk anyagi házsna mellett, a magyar nemzet évkönyveinek már régóta jelentéktelen lapjairól Europa szeméibe tündököljön.

J. Bol....

A németországi nagy nemzeti gyűlés nem sokára össze fog gyűlni. E convent legfőbb feladata lesz Németország egységét létesíteni. Hogy milly alkotmány és kormányzás karolja át az eldarabolt német nemzetiségeket, ez a legfőbb kérdés Németországon mind az irodalomban mind a journalisticában.

Nem lesz tehát érdektelen közlünk a következő cikket, mely a Deutsche Zuschauer legutóbbi számában a német nemzetség egységét illetőleg kijött, annyival is inkább, mivel Németország sorsa honunk sorsára is elhatározó befolyással leend:

„A forradalom német hazánkban körutját futja. Bécsben és Berlinben a revolutio véres harcokban tört ki a nép és a zsarnokság szolgálói között. Hohenzollern, Schwarzburg, Hessenhomburg, Brema, Hamburg stb. kis státusokban a kormányok a nép első határozott fellépésére azonnal engedtek. Baviáriában, Würtembergben, Szászországban, Badenben, Nassauban, Hessen-Darmstadtban és Hessen-Kasselben a forrongás az adott engedélyek ellenére még folyvást erejében van. Ernest, a hannoverai király a nép kívánságainak még mindig nyakasan ellenszegül. Ma Németországban még mindenütt kezdetén vagyunk azon népmozgalomnak, melynek benünket okvetlen szövetségi köztársaságra azaz republicai alapokon álló szövetségi alkotmányra kell vezetni. A monarchia eléltte magát az aristocratiának, bureaucratának és a hierarchiának, az absolutismus eddigi támaszainak, vele együtt dőlni kell.

A nép bizalma nem csak ez vagy amaz fejedelemez, nem csak ez vagy amaz ministeriumhoz, hanem minden fejedelemez, minden királyi hatalomhoz alá van ásva. Az első lökésre, mely kívülről jő, össze fog dőlni. Ha Németországban csak egy fejedelemez léteznék, ki a nép bizalmát bírná, talán ebben a monarchia ismét feltámaszkodhatnék. De mindegyik kivétel nélkül azon rendszernek hódolt, mely Karlsbadban alapított, Frankfurtban folytatott és Bécsben befejeztetett. És ezen rendszer e szavak által értelmezhető: sarczolás, butítás és szolgáltság a nép számára, kincs, tisztelet és hatalom a fejedelmek és szolgálók számára.

A nép e rendszert a maga egész utálatosságában megismerte, és vele harcba szállt. A járom alá nem fog többé visszatérni. Csak a republicai institutiók védik meg a népet a súlyos szolgáltság és azon kegyetlen büntetések ellen, melyekkel őt a felségsértés és a közhatalom elleni ellenszegülés miatt sulytani szokták, mely közhatalom, a bűn által nevezetve így, a zsarnokság támaszául tájlatott fel.

A kérdés csak az: Valljon Németország békés, egyetértés vagy erőszak útján szabadítsa meg magát fejedelmétől? Valljon a német nemzet most mindjárt tüzze-e ki a republica zász-

laját, vagy pedig csak akkor, ha a republicának alapelvei meg lesznek alapítva? A német nemzet belsejében meg nem tisztulhat mindaddig, míg 39 státusokra lesz eldarabolva, melyek közül az egyik 6000, a másik 15 millio lakost számlál, melyek közül egyik sem vette eredetét a nép természetes kifejlődéséből, hanem inkább mind egyik fejedelmi örökösödések és szerződések útján alakult. A német nemzet mindaddig jólétre nem vergődhetik, míg 35 udvartartás, 827 mediatisált hercegek és hercegnők és 673 grófok és grófnék körülbelől 100 milliót, az állandó katonaság körülbelől 200 milliót és az állandó hivatalsereg szinte 200 milliót, emésztenek fel évenként.

Németország azon állásontra jutott, hol azt kérde, miszerint a német nemzet 40 millió fő mellett elveszen, vagy pedig a fejedelmek, az állandó katona és hivatalsereg a népek engedjenek s neki megadják, hogy érdekeinek megfelelő alkotmányt és kormányzást állithasson fel magának. Az egész német nemzet kifáradt azon nyomás alatt, melyet rajta a státus, egyház és katona, censura és rendőrség elkövetett. A nép nagy tömege nem akar tovább csenevészni, tovább is testi és szellemi tekintetben napról napra éhenhalással küzdeni. Egyedül a republicai alkotmány adja a német nemzet kezébe az eszközt, hogy magának önmaga által egy jobb jövőt teremtsen. Bár vitatkozzanak a felett, valljon a szabadság és jog egy népszerű alkotmány által korlátolt monarchia által tartósan biztosíthatatik. Annyi azonban mindenesetre bizonyos, hogy a nép jóléte meg nem állhat a számtalan hercegek, katonák és hivatalnokok költségei mellett, és a német egység össze nem egyeztethető 35 semmi alapon, hanem egyedül önkényen és véletlenül keletkezett óriás nagyságu és törpe kicsinységű státusokkal.

Ha Franciaország, melynek csak egy fejedelme volt, és a mely még első revolutiója alatt magát a középkor minden hagyományaitól és terheitől megszabadította, a monarchiát nyakáról lerázta, akkor Németországnak, mely 35 fejedelmi családot megszámlálhatlan járulékaival tartani és táplálni kénytelen, a monarchia nyugét örökre le kell ráznia.

A fejedelmek ne csináljanak illusiokat helyzetük iránt! — A német nép nem kegyetlen, nem szomjazza a vért, nem kívánja a személyes szabadságot és vagyonbátorságot megsérteni; de fejedelmeket sem kíván többé, hanem kívánja a szövetséges republicát. A fejedelmek hatalmának egyedüli támasza a kicsapongásoktól és rablásoktól félelem. E félelem a nép szilárd magaviselete ellenében csakhamar el fog oszlani s vele együtt azon ellenszenv is, melyel a vagyonos osztály egyik része a republica ellen viseltetik.

Ha Németország fejedelmei állásukat a nép irányában felismerik, akkor nekik magoknak kell eszközölni, hogy a nép maga nyilatkozzék azon kérdés felett, valljon a monarchiát vagy a népuralkodást kívánja. Ha ezen kérdés tisztán és nyíltan tételik a nép elébe, ugy mindenesetre a békés egyetértésre az ut el lesz készítve. De ha a nép meg fog gátoltatni ez életkérdés felett haladék nélkül nyilatkozhatni, ugy ennek következménye csak véres polgárháboru lehet.

Franciaország.

Az ideiglenes kormány utóbbi rendeletei közt nagy figyelmet érdemlő az italtám szabályozását illető. A szegény ember sokkal drágábban fizette eddig rossz borát, mint a gazdag a jót, s e mellett egészsége, sőt élete a bormérők pancsolásától függött. A közelebbi rendelet által a külön nevű boradók eltöröltetvén, csak egy mérsékelt vámdij alapított meg. A korcsmárosok által nétan ezután is elkövetendő borhamisítások, mint a közönség vagyonán elkövetett rablások fognak tekintetni.

A spielbergi fogház kormányzója, valami Lazansky nevű renegat lengyel, a császári amnestia vétele után a foglyokat ilyen beszéddel bocsátotta szét:

Ámbár ti mindnyájan, és egyenként hunczfut, gazember, gyilkosok, communisták és felségsértők vagytok, s bár az akasztófát már régen megérdemlettétek: ő felsége mégis a mi legkegyelmesebb császárnk tekintvén... stb... s maga jószántából, atyai indulatát követve stb. nektek megbocsát...

Kormányzói stylusnak megjárja.
(Lásd Erdélyországot.)

Az augsburgi nénike az olasz eseményeket illetőleg egy általános austriai ujonczállításról tesz említést, s szeretetre méltó naivsággal s zárjel közt mondja el, hogy Magyarország maga kész 100 ezer embert adni. — Erre mi is azt mondjuk zárjel közt, majd ha fagy, addig is ajánljuk a köztünk levő olasz katonaságot, kik közül 30-an ellenállhatatlan étvágyat kaptak, Velenczében vagy Milanóban enni macaronit, s ugy tettek, mintha megszöktek volna.

April 10. délután 5 órakor a budapesti magyar mérnökök és technicusok az egyetem nagy termében teljes számmal megjelenvén, miután Peczval Otto egyetemi mértanár elnökül választatott, Gelencei Pál egyetemi természettanár indítványára következőben egy választmány e következő s az illető ministerhez intézendő előterjesztést szerkesztett.

Minister úr!

Midőn a nemzet bizalmát az összes ministeriumnak adá, vegye ön tőlünk e sorokat mint tisztelt egyénisége iránti tolmácsát, azon csatlakozó bizalomét, mely multak miatti aggályát szintúgy, mint jövőre néző reményeit az előtt tárja fel, kitől minden jót várhat és vár. Hogy kívánatink, miket ide feljegyzünk, koránsem szennyes önérdék szüleményi, a közvéleményre hivatkozunk.

E kívánatok:

1) Legyenek országos vállalataink fő és legfőbb főnökei honfiak. Igy tettleg czáfoltassék meg a szégyenítő vád képezetlenségünk iránt, miképen részleg megczáfoljuk mi, hivatkozván egyénekre, kiket a közelismerés egyes szakok embereinek tart.

Illyenek folyószabályozáshoz: Kecskés Károly, Tenczer Károly.

Vasutakhoz: Hieronimy Otto Ferencz és a középponti vasút magyar mérnökei.

Országutakhoz és hidakhoz: Berger Lajos és Fest Vilmos.

Gépek bírálatára: Vállas Antal és Petzwal Otto; nem említve az eddig is páratlan jelességű honi folyóméreti és technikai munkálatok embereit.

Most van azon kedvező pillanat, mellyben széles és biztos alapja tétethetik le egy magyar technikai osztálynak, más különben külföldi, különösen tekintélynek nevezett mérnökök behozatala, a késő jövőre is nyomasztólag foghatni azon tudományra hazánkban, melly az európai mivelttség jelen fokra emelkedésének kitűnő emeltyűje volt. Mi azt hisszük, hogy a kik valóban tekintélyek, azoknak a jelen egymás ellen törekedő speculativ viszonyok közt saját hazájuk nyújt foglalkozást; kik részünkre megszerezhetők, osztályunk jobbjával párhuzamba nem tétethetnek. Ennélfogva felette sajnós és a haza jövődjére is szerfölött bágyasztó hatású volna, ha központi vasutunk mintájára, a magyar mérnökök elkeserítő mellőzésben részesülnének s kénytelenítettnek megválni több éven át gyakorlott pályájuktól.

2) Magány vállalatoknál a ministerium erkölcsi befolyása erejével hasson oda: hogy lehetőleg honfiak alkalmaztassanak.

3) Vetessék el a mindenütt bukott, de e szaknál magát legjobban megboszuló burocraticus rendszer, nyitassék könnyebb út az igazi tehetségnek, minden álladalmi és magán munkálatok nyilvánossá tétessenek.

4) Egy ismeretlen gazdag s minden szakágakra képzett mérnöki kar teremthetése végett tétessék az országos műszemélyzet olly állapotba: hogy napi kenyerén kívül a további folytonos önművelésre is fordithassa gondjait, azon megjegyzéssel: miszerint az állomási alsóbb fokozatok díjazása az eddiginél közelebb álljon az elsőbbekhez, mint eddig az egyes társulatoknál tapasztalható volt.

Úgy szinte hárittassék el az igény szerű mérnöki kiképződésnek egyik legfőbb akadály a egyesek önkényétől függés, melly örökös, kegyesés rabol időt és alkalmat, sőt political pártok szeszélye, által tiporja a nehezen sarjadó s honosítható növényt.

5) Az országos közlekedési mérnöki központ által, országos fedezés mellett, egy technikai lap szerkesztessék, mellyben különösen az összes közlekedési munkálatok körülményesen tárgyalandók.

6. Utaztassanak minél több egyének országos pénzen, sőt bizassék egyesekre kitűzött szakokban magukat kiképezni, kiknek kötelességük leendő, műi és tudományos eljárásukat a fentebbi lapban közzé tenni.

7) Eszközöltessék egy pénzalap azon célra, hogy a külföldi jelesb mathematicai művek magyar nyelvre fordítatván, azok egyszersmind alább szállítandó áruknál fogva, a csekélyebb jövedelmű mérnöki egyének által is megszerezhetők legyenek.

8) Tüzessenek ki szorgalmat ébresztő műi pályakérdések.

9) A mérnökök képzése az egyetemenél rögtön rendeztessék, gyökeres javításokkal, az összes egyetem rendezésére nem várva. Végre

10) Erélyesen siettessék bonyolódott mérteink országos kiegyenlítése.

Ujházi János és Marton Sándor, közgyűlési és vegyes válaszmányi jegyzők.

Kiváncsiak vagyunk, valljon megmarad-e törvényszéki parancsaink azon utálatos barbár hang, azon orthodox curialis stilus, mellyben eddig szerkesztettek? Valljon fölemelkedünk-e oda, hol a francia régen áll, hogy parancsok szövegében minden hivatalnok a humanus „vous“ megszólítással illetetik, míg nálunk nem is „kenddel“ csak a „te“ despoticus nevezettel éltek. „Nekték kegyelmesen meghagyjuk, parancsolván“ ez volt az eddigi modor, reméljük ezental így fognak írni: ezennel meghagyjuk önöknek. S ez elég, mert parancsoknál nem szóban van a súly, de az eszmében, s ha ez tovább is így maradna, igazán elmondhatnók, hogy a szó megöl!

Nem rossz felelet.

A csehok a császári kormányhoz azon kérelemmel járultak, miszerint az ország Sileziával és Morzával összekapcsolatván, külön képviselőt és felelős ministeriumot kapjon. Pillersdorf belügy minister következőleg válaszolt.

A mi azon kérelmet illeti, miszerint Csehország Sileziával és Morzával egyesítettessék, s külön középponti kormányt és képviselőt nyerjen, arra nézve már a kérelem tárgya meg van haladva, minthogy a Bécsben összehivatandó birodalmi parlamenten e három tartomány: Csehország, Morva és Silezia szinte képviselve lesznek.

A pest-városi bizottmány elébe ma egy jezsuitaszellemben írott levél érkezett.

A marcziusi napok alatt a pesti ifjuság a többi főiskolák közül a kassai academiát is felszólítja, hogy csatlakozzanak a pesti mozgalomhoz.

A válasz ma olvastott fel. — A kassai ifjuság nevében, a pesti rendre ügyelő bizottmány-nak a felszólítók formaliter, úgy mint lázadók denunciáltatnak!

A levél harsogó nevetést idézett elő — azonban mindenki meg volt győződve, hogy eféle egyenesen az ifjuságtól nem származhatott.

Valószínűleg ott is van egy pár tanár, kinek érdekében állhat, nehogy a lelkes ifjuság az obscuratizmus ellen komolyabban keljen fel.

Anglia.

Az angol lapok számos chartista meetingekről tesznek említést, mellyek előkészítői voltak az april 10-én Kennington Commonban megtartatni tervezett monstre meetingnek. Előleges számítás szerint mintegy 500 ezer embernek kellett itt megjelenni; a petitio 3 angol földnyi hosszúságú s hat embertől viletett az alsó házba Feargus O'connor vezérlete alatt. Az egész demonstratiót egy lakoma zárta be.

Az előkészítő gyűlések szelleméről szolgáljon ismertetésül a következő beszéd, mellyet Vernon elnök mintegy 15 ezer ember előtt mondott:

„Kérelemről beszél valaki, ez rosszul választott szó, követelés, kibívás, ez a valódi kifejezés.

S miért is ne?

Legfelebb öt ezer katona van Londonban. Ez tartana vissza titeket, ez tenne nyugodttá, ha kívánataitokra történetesen tagadó választ nyernétek? Összvedugnátok-e ezektől félelemből kezeiteket, csendesen dohánnyozva és sört iddogálva? (taps és nem, nem! kiáltások.)

Ha a parlament nem hallgat ki, menjetek a kastélyra.

Ha kapuit zárva találjátok, nyissátok meg.

Meglehet, hogy a katonák parancsnokai, kik aristocraták, tüzet adtnak, de ne féljete; a párk nagy és ti fedezve vagytok.

Az első tűz parancsra rohanjátok meg a tiszteket, s torkon ragadva őket, verjétek földhöz a galádokat! (taps).

A felső házban april 25. olasz dolgokat illetőleg következő interpellatio történt.

Aberdeen lord kérdé a kormányt, hogy az általa Austriának adott biztosításnál fogva, a sardiniai király Lombardiába nyomulása ellen tett-é óvást?

Landsovne marquis jelenti, hogy az angol cabinet mindent megtett, hogy a sardiniai királyt teljes neutralitás megtartására bírja. Egyébiránt a nevezett király csak azután kelt föl az olaszok mellett, miután látta, hogy Austria többé magát Lombardiában meg nem tarthatja; ez is azonban az angol cabinet hozzájárulása nélkül, sőt ohajlása ellen történt. —

Az alsó házban a zsidó bill némi heves viták után másodsor olvastott föl, s így a harmadik formalitásos felolvasás van hátra. A lordoknál tüzebb ellenszenvekre fog találni, de átvitele itt is reménylhető.

Russel lord az april 2-iki alsó háziülésben egy fölhívás következtében kijelenté, hogy Irland, nyugalmának visszaállítására, ha szükség leendő fegyveres erőt fog kérni. A whigh ministerium Angliában olly színű alakban kezd feltűnni, mint a magyar marc. 15ke előtti szabadelvű párt. — Iszonyu táblabirószagu, spectabilis kinézése van.

Franciaország.

A Journal des Debats april 4-től a nemzeti őrsereg tisztjeinek választását illetőleg ollyan arany szavakat mond el, mellyek megérdemlik, hogy a mi tisztségre áhítózó nemzetörein is meghallják.

A legnagyobb fájdalommal látjuk, így szól, ha némely századok csak polgárokat (bourgeois) mások csupa kéznüveseket választanának tisztjeiknek.

A testvériség első példáját a nemzeti őrseregnek kell adni. Azért félre a castokkal.

A munkás, napszámos, kit a zavar napikenyerétől foszt meg, éppen úgy szenved, mint a kalmár, ki boltot zárni kénytelen.

Legyenek a tisztok derék és becsületes emberek, s ne nézzünk, ha kabátban vagy blouszban járnak-e.

Sőt hívjuk fel azokat, kiket helyzetök szerénységből félnékké teszen.

Oszszuk meg velök a tisztséget és parancsot, mint ők megosztják velünk a szolgálat terheit és veszélyeit.

A csatornák, kármentesítő és biztosító intézetek, bányák, bankok és vasutaknak a status általi jövőndő kezeltetése foglalatokodtatja most leginkább a párisi lapokat.

A Debats Északamerikát hozza fel a national ellenében, melly a vasutak rögtöni átvétele mellett harczol, s kimutatván, hogy az egyesült statusok csaknem minden vaspályái vállalkozó társulatok kezeiben vagynak, a kérdést a nemzeti gyűlésre halasztandónak ohajja, Franciaország pénzvi-

szonyai különben sem levén jelenleg alkalmasak egy 30—40 milliót kívánó experimentumba kezdeni. —

A Debats ohajja, hogy az ideiglenes kormány csak az elhalaszthatatlanul szükséges kérdéseket oldja meg. Köztársaságban legelső az, hogy emberek a törvény iránti tisztelettől legyenek áthatva, (de hát ha a törvény nem tiszteletre méltó?)

A dictatorság egy olly fegyver, mellyet a lehető legkevesebbet kell használni.

A minden kívánatnak engedés a legüdvösebb törvények eltörlésének követelésére is bátorítandó fel a tömeget. (Táblabirói sophistica.)

Az irlandiak a francia köztársaság iránti rokonszenvöket egy küldöttség által tolmácsolák. — Lamartine lelkesen válaszolt, de a repealre nem kedvezőleg.

A frankfurti Bundestag april 4-ről a Sleswig-Holsteini kérdés felett határozó:

1-ször. A német szövetség Holstein jogait fenyegetve látja, s Poroszország, s a szövetséges

hadserög 10 osztálya által tett előleges intézkedéseket elismeréssel veszi.

2-szor. A további intézkedések megtételére az említettek megbizsa.

3-szor. Poroszország felhatalmaztatik az ügynek békés utoni kiegyenlítésére, de Holstein jogainak rövidítése nélkül.

A muszka czár egy második proclamatiót bocsátott közre, mellyben sokkal szelidebben szól, mint az elsőben, habár a kancsuka szaga ebből is kigözzölög.

Azt mondja, hogy első felszólalása félreértetett; ő nem akar hadat, csináljunk mi akármit, ő csak a régi mellett kíván maradni (meghisszük) s csak akkor nyuland fegyverhez, ha birodalmának bármely része bizonyos elnyomott nemzetiségek feltámasztásának színe alatt (mégis tudja honnan fű a szél) elszakítani terveztetnék, s reménye van ujjal is az uristenben, hogy fegyvere ez esetben győztes leend. Vederemo.

H i r d e t é s e k.

Emich Gusztáv

magyar és külföldi könyvkereskedésében Pesten uri- és kigyó-utca szegletén, a' kir. postahivatalnak átellenben kaphatók:

PESTI FORODALOM.

(MARTIUS 15 — 19. 1848.)

Az eredeti Választmányi jegyzések segédforrása mellett, írta Birányi Ákos. Ára 10 kr. p. p.

Uj politikai - belletristikai lap!

Folyó april elejétől fogva megjelenik:

REFORM.

Szerkesztők: Nádaskai és Zerffi.

E lap rövid, csipős modorban tárgyalja kö érdekü kérdéseinket; érdekes átnézetét adja a külföldi mozgalmaknak; szigorú őrszemmel kíséri hazánk' átalakulási életét. Vezérelve: pártatlan igazság! Jelszava: szabadság, egyenlőség, testvérség!

Megjelenik csütörtökön és vasárnap, egyegy iven. — Havonként legalább két párisi divatkép vagy más műmelléklettel.

Előfizetési ára:

Helyben: a folyó évnegyedre 2 ft. 30 kr. a júliustól számítandó fél évre 5 ft. ezüstben.

Vidékre: a folyó évnegyedre 3 ft. a júliustól számítandó fél évre 6 ft. eüstben.

Előfizethetni.

Helyben *alulírtánál* (uri- és kigyóutca sarkán lévő könyvkereskedésében). Vidéken *minden k. postahivatalnál*.

Pest, april 6. 1848.

Emich Gusztáv, kiadó.

A' CSÁSZÁRI KIRÁLYI

SORGYALOGSÁG'

OKTATÁSI SZABÁLYZATA.

AZ EREDETI NÉMETBŐL

LEFORDITOTTA

GÁL SÁNDOR,

Cs. kir. alhadnagy, az 1. székely 14. Határvéd ezereknél.

1848.

1-ső FÜZET.

Ára 40 kr. p. p.

Gőzhajók járása.

Pestről Bécsbe naponkint, Győrrel kapcsolatban. Indulásóra: reggeli 7 óra.

Pestről Zimonyba minden kedden, lefelé Eszéken, fölfelé Titelen át.

„ „ minden pénteken lefelé Titelen, fölfelé Eszéken át.

„ Orsovára minden vasárnap, Galacz és Konstantinápolyal kapcsolatban az oláh részen.

„ „ minden csütörtökön, Galacz és Konstantinápolyal kapcsolatban a török részen.

„ Odessába april 9 és 23-án az ugyanezen napokon Orsovába induló gőzzel.

Indulásóra: reggeli 6 óra.

Szolnokból Szegedre minden kedden és pénteken reggel.

Szegedről Szolnokba minden vasárnap és szerdán regge

Pesten, april 1-jén 1848.

Az első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság főügynöksége.

Megjelenik e lap **minden nap este**. Előfizethetni e lapra Pesten a Beimel-féle nyomdában (Al-Dunator Piaristák épülete) és Emich Gusztáv könyvkereskedésében. — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM ÁRA 3 kr. pp.**